

Program dela IzVRS za leto 2013

I/2 Priprava in zagotovitev strokovnih podlag za izvajanje poplavne direktive (2007/60/ES)

I/2/1 Izdelava kart poplavne nevarnosti in kart razredov poplavne nevarnosti za 7 območij pomembnega vpliva poplav v RS

Naslov naloge:
Hidrološka študija visokih vod na porečju Lipnice - za OPVP 45-Kropa in 48-Kamna Gorica

Vodja naloge:
Darko Anzeljc, univ.dipl.inž.grad.

LJUBLJANA, DECEMBER 2013

PROGRAM: Program dela IzVRS za leto 2013

I/2 Priprava in zagotovitev strokovnih podlag za izvajanje poplavne direktive (2007/60/ES)

I/2/1 Izdelava kart poplavne nevarnosti in kart razredov poplavne nevarnosti za 7 območij pomembnega vpliva poplav v RS

NASLOV NALOGE: **Hidrološka študija visokih vod na porečju Lipnice - za OPVP 45-Kropa in 48-Kamna Gorica**

ŠIFRA NALOGE:

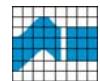
NAROČNIK: REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

IZVAJALEC: INŠITITUT ZA VODE REPUBLIKE SLOVENIJE
Hajdrihova 28c
1000, Ljubljana

AVTOR(JI): Darko Anzeljc, univ.dipl.inž.grad.
Katja Sovre, univ.dipl.inž.vod. in kom.inž.

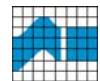
SODELAVCI: Blažo Đurović, univ.dipl.inž.grad.

KRAJ IN DATUM: LJUBLJANA, december 2013

VSEBINA

KAZALO TABEL.....	II
KAZALO SLIK	II
KAZALO PRILOG	III
1.0 UVOD	1
2.0 HIDROLOŠKA SLIKA POREČJA LIPNICE	2
2.1 Hidrografske značilnosti porečja	2
2.2 Hidravlična prevodnost in pokrovnost tal	6
3.0 METEOROLOŠKI PODATKI.....	9
3.1 Padavinske postaje	9
3.2 Maksimalne dnevne padavine	9
3.3 Analiza nalinov	10
3.4 Padavine uporabljene v hidrološkem modelu	11
4.0 HIDROLOŠKI PODATKI	12
5.0 PADAVINSKE SITUACIJE.....	13
5.1 Padavinska situacija 18.-19.9.2007	13
5.2 Padavinska situacija 5.-6.11.2012	17
6.0 VISOKE VODE	22
6.1 "Dejanske" visoke vode Lipnice in Kroparice	22
7.0 ZAKLJUČEK.....	24
8.0 VIRI.....	25
9.0 PRILOGE.....	26

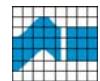

KAZALO TABEL

Tabela 1: Hidrografske značilnosti podporečij.....	4
Tabela 2: Dolžina glavnega vodotoka na odseku med vozliščema in povprečni padec glavnega vodotoka na odseku med vozliščema	4
Tabela 3: Hidrografske značilnosti prispevnega zaledja do posameznega hidrološkega prereza.....	5
Tabela 4: Hidravlična prevodnost in pokrovnost tal za območje porečja Lipnice.....	8
Tabela 5: Seznam obravnavanih padavinskih postaj	9
Tabela 6: Maksimalne in povprečne višine maksimalnih dnevnih padavin na posamezni padavinski postaji ter višina maksimalnih dnevnih padavin s 100-letno povratno dobo ..	10
Tabela 7: Verjetnostna analiza nalinov s postaje Lesce – Hlebce za obdobje 1981-2012. Vrednosti padavin s povratno dobo 10, 100 in 500 let	11
Tabela 8: Rezultati verjetnostne analize pretokov za povratno dobo 10, 100 in 500 let	12
Tabela 9: Maksimalne vrednosti valov in čas meritve na VP Ovsiše II in VP Preska za posamezno padavinsko situacijo.....	13
Tabela 10: Dnevna količina padavin 18. in 19.9.2007	14
Tabela 11: Urne vrednosti padavin na ombrografskih postajah	14
Tabela 12: Maksimalne padavine glede na trajanje na postaji Lesce-Hlebce in ocenjena povratna doba	15
Tabela 13: Verjetnostna analiza dnevnih padavin za postajo Dražgoše	15
Tabela 14: Dnevna količina padavin od 27. oktobra do 6. novembra 2012	18
Tabela 15: Vrednosti maksimalnih pretokov s povratno dobo 10, 100 in 500 let "dejanskih" visokih vod Lipnice in Kroparice, ter njunih pritokov.	23

KAZALO SLIK

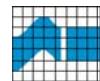
Slika 1: Histogram padavin postaje Davča (18.9. 2007 03:00 – 19.9. 2007 03:00)	15
Slika 2: Histogram padavin postaje Zgornje Jezersko (18.9. 2007 03:00 – 19.9. 2007 03:00).....	16
Slika 3: Histogram padavin postaje Javorniški Rovt (18.9. 2007 03:00 – 19.9. 2007 03:00).....	16
Slika 4: Histogram padavin postaje Lesce-Hlebce (18.9. 2007 03:00 – 19.9. 2007 03:00)	16
Slika 5: Nepopoln hidrogram zaradi poškodbe limnigrafa in histogram padavin s postaje Lesce– Hlebce za situacijo 18-19.9.2007	17
Slika 6: Količina padavin na postaji Lesce-Hlebce v polurnem intervalu (26.10.-6.11.2012)	18
Slika 7: Histogram padavin postaje Davča (4.11. 2012 02:00 – 6.11. 2012 02:00)	19
Slika 8: Histogram padavin postaje Zgornje Jezersko (4.11. 2012 02:00 – 6.11. 2012 02:00).....	19
Slika 9: Histogram padavin postaje Javorniški Rovt (4.11. 2012 02:00 – 6.11. 2012 02:00).....	19
Slika 10: Histogram padavin postaje Lesce-Hlebce (4.11. 2012 02:00 – 6.11. 2012 02:00).....	20
Slika 11: Dnevne padavine (Dražgoše in Lesce-Hlebce) in povprečni odtok Lipnice (v.p. Ovsiše II) v mm, v času obravnavanega visokovodnega dogodka v letu 2012	20
Slika 12: Hidrogram odtoka z maksimalno izmerjeno konico 58 m ³ /s in histogramom padavin postaje Lesce–Hlebce za situacijo 5.-6.11.2012.....	21

KAZALO PRILOG

CD z digitalnimi podatki

- H-1**..... Hidrološka karta: Pregledna situacija obravnavanih hidroloških prerezov na porečju Lipnice v M 1 : 20.000
- H-2**..... Hidrološka karta: Situacija merilnih postaj M 1 : 100.000
- H-3**..... Hidrološka karta: Vrednosti padavin M 1 : 100.000
- H-4 do H-6**..... Maksimalne dnevne padavine v letu za celotno obdobje za obravnavane padavinske postaje
- H-7 do H-11**..... Vrednosti rezultatov verjetnostne analize maksimalnih dnevnih padavin v letu za vse obravnavane padavinske postaje
- H-12 do H-14**..... Podatki in analiza nalivov za padavinsko postajo Brnik
- H-15 do H-18**..... Podatki in analiza nalivov za padavinsko postajo Zgornje Jezersko
- H-19 do H-22**..... Podatki in analiza nalivov za padavinsko postajo Javorniški Rovt
- H-23 do H-24**..... Podatki in analiza nalivov za padavinsko postajo Davča
- H-25 do H-27**..... Podatki in analiza nalivov za padavinsko postajo Lesce-Hlebce
- H-28 do H-32**..... V hidrološkem modelu uporabljene padavine
- H-33 do H-35**..... Tabelarični in grafični prikaz rezultatov verjetnostne analize pretokov za vodomerno postajo Lipnica v.p. Ovsije
- H-36 do H-70**..... Visokovodni valovi s povratno dobo 10 let različnega trajanja padavin za izbrane hidrološke prereze
- H-71 do H-105** Visokovodni valovi s povratno dobo 100 let različnega trajanja padavin za izbrane hidrološke prereze
- H-106 do H-140** Visokovodni valovi s povratno dobo 500 let različnega trajanja padavin za izbrane hidrološke prereze

1.0 UVOD

Za območje porečja Lipnice je bila izdelana hidrološka študija visokih voda z določitvijo »dejanskih« maksimalnih pretokov in visokovodnih valov s povratno dobo 10, 100 in 500 let v nekaterih ključnih prerezih Lipnice in njenih pritokih, ter ključnih prerezih Kroparice in njenih pritokih, in sicer za potrebe izdelave kart razredov poplavne nevarnosti za območji pomembnega vpliva poplav (OPVP) 45-Krope in 48-Kamne Gorice. Določitev hidroloških območij je sledilo izhodišču, da morajo hidrološke obdelave visokih vod zajeti celotno prispevno območje Lipnice. Podatki in rezultati so prikazani za hidrološke prereze za celotno porečje Lipnice. Za namen hidravličnega modeliranja na območjih OPVP so podani vhodni hidrogrami.

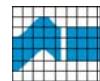
Za potrebe obdelave so bili pridobljeni in analizirani meteorološki in hidrološki podatki Agencije RS za okolje (v nadaljevanju ARSO). Analiza padavin (maksimalne dnevne padavine, maksimalne padavine z različnim trajanjem 5 minut do 24 ur) je obravnavala 19 padavinskih postaj od tega 5 omografov. Opredeljeno je prispevno območje Lipnice in njenih pritokov, določena so bila posamezna prispevna območja, dolžine vodotokov ter padci terena in padci vodotokov. Celotno prispevno območje Lipnice in njenih pritokov je bilo opredeljeno na podlagi kart TTN 1:5.000 (GURS). Pokrovnost tal je bila določena s pomočjo podatkovnega sloja Corine Land Cover za Slovenijo. Odtočni potencial zemljine je bil ocenjen na podlagi rezultatov študije "Ocena hidravlične prevodnosti tal v Sloveniji za pedokartografske enote merila 1:250000" (Biotehniška fakulteta UL, 2009). Glede na pokrovnost tal in odtočni potencial je bil določen izhodiščni parameter CN (številka krivulje) za določitev padavinskih izgub po SCS metodi.

Za posamezna prispevna območja je bil izdelan hidrološki model površinskega odtoka z različico programa HEC–HMS 3.5. Visokovodni valovi so bili izvrednoteni z metodo sintetičnega enotnega hidrograma po metodi SCS. Za modeliranje transformacije visokovodnega vala je bila uporabljena metoda Muskingum–Cunge. Na osnovi verjetnostne analize padavin in izdelanega hidrološkega modela so bili izračunani maksimalni odtoki v odvisnosti od padavin s povratno dobo 10, 100 in 500 let.

V študiji so obravnavane sledeče vsebine:

- opis hidrografskih, topografskih in drugih značilnosti porečja,
- analiza meteoroloških in hidroloških podatkov,
- izračun "dejanskih" pretokov in visokovodnih valov s povratno dobo 10, 100 in 500 let v izbranih hidroloških prerezih za različno trajanje padavin.

Glede na predhodno hidrološko študijo Lipnice (VGI, 1996), so vrednosti visokih vod v pričujoči študiji višje.

2.0 HIDROLOŠKA SLIKA POREČJA LIPNICE

Lipnica je desni pritok reke Save v katero se izlije v bližini vasi Ovsiše. Lipnica svoje vode nabira na severovzhodnih pobočjih planote Jelovice, s katere se vanj stekajo trije večji potoki. Levi pritok Grabnarica in desni pritok Rečica, ter Kroparica.

Jelovica je zakrasela gozdnata planota, ki se kot Alpsko predgorje razteza nad Savo Bohinjko (na severu), nad naseljem Kropa in Kamna Gorica (na zahodu) in na jugu do Selške Sore. Njen najvišji vrh je Partizanski vrh (1441 m n.m., v južnem delu), severni del dosega višine do 1100 m n.m.

Lipnica je vzporedna Savi in ima smer SZ-JV.

Kroparica izvira pod grebenom Zidane skale, svoje vode prav tako nabira na pobočjih planote Jelovice. Kroparica teče skozi naselje Kropa in se kot desni pritok izliva v Lipnico pri naselju Brezovica. Zaradi kratkega toka, dobrih 3,5 km, in velike višinske razlike ima izrazito hudourniški značaj. Njen stalni večji pritok je Črni potok.

Kroparica ima smer J-S.

Prispevna površina Lipnice do izliva v Savo znaša približno 52 km², od tega je prispevna površina kraškega območja ca 30 km² (skoraj 60 %). Prispevna površina Kroparice do izliva v Lipnico je približno 14,2 km², od tega je ca 10 km² kraških površin (70 %).

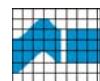
Povprečni naklon Lipnice do sotočja s Kroparico znaša 42 %, Kroparice do sotočja z Lipnico 66 % ter povprečni naklon Lipnice do prereza v.p. Ovsiše II in sotočja s Savo 42 %. Povprečni nakloni so določeni brez upoštevanja kraških površin.

2.1 Hidrografske značilnosti porečja

Hidrografske značilnosti porečja so predstavljene s površino, povprečnim padcem terena ter dolžino in povprečnim padcem vodotoka za posamezno prispevno površino. Hidrografske značilnosti predstavljamo z naslednjimi parametri:

- F skupna površina vodozbirnega zaledja do hidrološkega prereza (km²)
- F_k površina zakraselega dela podporečja (km²)
- F_n površina vodozbirnega zaledja (nezakraselega) do hidrološkega prereza (km²)
- OLS povprečni padec terena do prereza vodotoka (%)
- L hidravlična dolžina vodotoka do iztočnega prereza (km)
- I povprečni padec glavnega vodotoka na odseku med vozliščema (%)
- L_p dolžina glavnega vodotoka na odseku med vozliščema (km)

Površina porečja predstavlja površino, ki jo obdaja orografska razvodnica do hidrološkega profila. Povprečni padec terena je padec terena, merjen pravokotno na vodotok (brez upoštevanja zakraselega dela porečja), medtem ko povprečni padec vodotoka predstavlja padec premice, ki veže začetek in konec odseka vodotoka tako, da je površina trikotnika, ki ga tvorita premica in horizontala enaka površini med vzdolžnim rezom in horizontalo. Hidravlična dolžina vodotoka je najdaljša dolžina vodotoka in/ali grabna kjer je razvidno da se lahko tvori površinski tok. V študiji uporabljen termin zakraselega dela porečja pomeni tisto kraško površje, ki je vidno na površini kot so vrtače, uvale in kraška polja. Predpostavljamo da dotok iz tega območja lahko odteka le preko podzemnega toka in sicer tako, da s časovnim zamikom in znižano konico doseže površinski vodotok.

Velikost posameznega prispevnega območja je bila določena s pomočjo podatkov o razvodnicah za raven merila 1:25000 (ARSO), razvodnic ki smo jih določili na skanogramih državne topografske karte v merilu 1:25000 in temeljnih topografskih načrtov v merilu 1:5000 (GURS). Vrednosti padca terena, padca vodotoka in ostalih parametrov hidrografskega značilnosti so bile določene s pomočjo podatkov digitalnega modela višin DMV12,5 in modela reliefa mrežne ločljivosti 5 m, vektorizirane državne topografske karte DTK5 in temeljnih topografskih načrtov TTN5 v merilu 1:5000.

V **tabeli 1** so prikazane hidrografske značilnosti posameznih podporečij. Pomen oznak podporečij in prerezov je razviden iz **prilage H-1**. Če je v oznaki porečja "k" za njegovo osnovno številko, pomeni da je podporečje kraško območje (npr. L01k_1)

oznaka podporečja	vodotok	F (km²)	OLS (%)	L (km)
K01	Kroparica	0,56	89,3	0,75
K01k	Kroparica	7,67	23,9	3,38
K02	Kroparica	0,76	71,1	1,25
K02k	Kroparica	1,81	22,3	2,12
K03	Kroparica	0,57	80,6	1,01
K04	Kroparica	0,22	82,2	0,73
K04k	Kroparica	0,04	22,3	0,35
K05	Kroparica	0,25	52,5	1,12
K06	Kroparica	0,15	79,0	0,67
K06k	Kroparica	0,24	32,8	0,78
K07	Kroparica	0,22	49,5	0,70
K08	Kroparica	0,02	48,0	0,27
K09	Kroparica	0,09	49,6	0,52
K10	Kroparica	0,58	52,7	0,85
K11	Kroparica	0,11	70,1	0,56
K12	Kroparica	0,35	44,0	0,96
K13	Kroparica	0,53	57,7	0,97
K14	Kroparica	0,07	36,3	0,34
L01	Lipnica	1,97	30,3	1,33
L01k_1	Lipnica	0,18	22,5	0,74
L01k_2	Lipnica	0,19	34,4	0,80
L01k_3	Lipnica	4,40	26,8	5,33
L02	Lipnica	1,46	56,2	1,77
L02k_1	Lipnica	0,61	8,2	2,10
L02k_2	Lipnica	4,94	26,6	4,35
L03	Lipnica	2,09	32,2	1,52
L03k	Lipnica	1,61	21,9	1,86
L04	Lipnica	0,12	44,6	0,82
L05	Lipnica	0,12	22,7	0,46
L06	Lipnica	0,52	47,7	1,20
L06k	Lipnica	0,12	23,9	0,51
L07	Lipnica	0,37	19,9	0,81
L07k	Lipnica	0,28	10,8	0,99
L08	Lipnica	0,50	38,9	0,79
L09	Lipnica	0,46	24,2	0,81
L09k_1	Lipnica	0,11	10,9	0,43
L09k_2	Lipnica	0,08	12,8	0,34
L10	Lipnica	0,11	40,2	0,59
L11	Lipnica	0,30	47,0	0,98

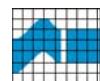
oznaka podporečja	vodotok	F (km ²)	OLS (%)	L (km)
L11k_1	Lipnica	0,12	32,4	0,57
L11k_2	Lipnica	0,02	21,5	0,18
L12	Lipnica	1,11	66,4	1,49
L12k	Lipnica	6,56	18,9	4,37
L13	Lipnica	1,09	49,4	1,39
L13k	Lipnica	0,51	23,5	1,03
L14	Lipnica	0,53	47,0	0,78
L15	Lipnica	0,21	27,8	0,59
L16	Lipnica	1,51	25,9	2,18
L16k_1	Lipnica	0,27	8,5	0,63
L16k_2	Lipnica	0,17	21,2	0,64
L16k_3	Lipnica	0,10	2,2	0,45
L17	Lipnica	0,88	48,0	1,45
L18	Lipnica	0,48	27,3	1,14
L18k	Lipnica	0,07	27,3	0,35
L19	Lipnica	0,66	22,4	1,37
L19k_1	Lipnica	0,01	6,0	0,13
L19k_2	Lipnica	0,22	7,7	0,70
L19k_3	Lipnica	0,05	6,7	0,28
L20	Lipnica	0,96	13,3	1,96
L21	Lipnica	0,90	20,3	1,32
L22	Lipnica	0,37	25,3	0,66
L23	Lipnica	0,15	19,6	0,77

Tabela 1: Hidrografske značilnosti podporečij

V **tabeli 2** so prikazane dolžine glavnega vodotoka in povprečni padec glavnega vodotoka na odseku med vozliščema.

odsek med vozliščema	vodotok	L _p (km)	I (%)
37-38	Kroparica	0,49	11,3
40-43	Kroparica	0,46	6,2
45-47	Kroparica	0,85	3,8
49-50	Kroparica	0,76	3,9
53-54	Kroparica	0,34	1,9
01-07	Lipnica	2,08	1,2
07-09	Lipnica	1,04	0,7
11-12	Lipnica	0,32	0,7
14-15	Lipnica	0,75	1,3
18-19	Lipnica	1,0	1,4
19-25	Lipnica	0,92	1,4
28-29	Lipnica	1,08	8,3
30-31	Lipnica	0,55	1,1
32-55	Lipnica	1,81	0,9
59-60	Lipnica	1,32	6,3
61-65	Lipnica	1,2	1,4
67-68	Lipnica	1,07	1,0
68-69	Lipnica	0,63	1,0
69-70	Lipnica	0,4	1,1

Tabela 2: Dolžina glavnega vodotoka na odseku med vozliščema in povprečni padec glavnega vodotoka na odseku med vozliščema

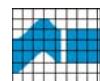

V **tabeli 3** so prikazane hidrografske značilnosti prispevnega območja do posameznega hidrološkega prereza. Prikazane so hidrografske značilnosti: bruto površina do posameznega prereza, površina kraškega dela in neto površina (površina brez površinskega krasa) do posameznega prereza, naklon terena (brez upoštevanja krasa) in dolžina vodotoka do posameznega prereza.

oznaka prereza	ime prereza	F (km ²)	F _k (km ²)	F _n (km ²)	OLS (%)	L (km)
01	Grabnarica Vošče	6,7	4,8	2,0	30,3	1,33
07	Lipnica pod Grabnarico	13,8	10,3	3,4	41,3	3,42
09	Lipnica Spodnja Lipnica	17,5	11,9	5,5	37,8	4,46
14	Lipnica pod desnim pritokom	18,3	12,1	6,3	38,4	4,78
18	Lipnica pod desnim pritokom	19,5	12,3	7,2	37,5	5,53
19	Lipnica v Kamni Gorici	20,2	12,5	7,7	36,8	6,54
25	Lipnica do Rečice	20,7	12,7	8,0	39,9	7,46
30	Lipnica pod Rečico	30,5	19,7	10,8	42,0	7,46
31	Lipnica do Kroparice	30,7	19,7	11,0	41,7	8,01
32	Lipnica pod Kroparico	44,9	29,5	15,4	48,8	8,01
	Lipnica pod desnim pritokom s "Petelinovca"	48,4	30,1	18,3	46,3	9,82
67	Lipnica pod desnim pritokom "Na Kajžah"	50,3	30,4	19,9	43,9	11,03
69	Lipnica v.p. Ovsiše II	51,6	30,4	21,2	42,6	12,73
70	Lipnica do Save	51,7	30,4	21,4	42,4	13,14
10	desni pritok do Lipnice	0,12	0	0,12	44,6	0,82
13	desni pritok do Lipnice	0,64	0,12	0,52	47,7	1,20
17	desni pritok do Lipnice	0,50	0	0,5	38,9	0,79
22	desni pritok do Lipnice	0,11	0	0,11	40,2	0,59
29	Rečica do Lipnice	9,80	7,07	2,73	56,1	2,58
37	Kroparica pod Hrenovcem	10,8	9,48	1,32	78,7	0,75
40	Kroparica pod levim pritokom "Zg. Konec"	11,6	9,52	2,11	79,7	1,25
45	Kroparica Kropa	12,5	9,76	2,75	74,7	1,71
49	Kroparica pod levim pritokom	13,3	9,76	3,53	70,3	2,56
53	Kroparica pod Črnim potokom	14,2	9,76	4,41	66,7	3,32
54	Kroparica do Lipnice	14,2	9,76	4,48	66,3	3,66
39	levi pritok do Kroparice "Zg. Konec"	0,26	0,04	0,22	82,2	0,73
41	Smukarjev graben do Kroparice	0,39	0,24	0,15	79,0	0,67
42	Drolovec do Kroparice	0,22	0	0,22	49,5	0,70
46	Lodnov graben do Kroparice	0,09	0	0,09	49,6	0,52
48	levi pritok do Kroparice	0,11	0	0,11	70,1	0,56
51	Črni potok do Kroparice	0,53	0	0,53	57,7	0,97

Tabela 3: Hidrografske značilnosti prispevnega zaledja do posameznega hidrološkega prereza

Poudariti je potrebno, da je velikost prispevnih območij do posameznih hidroloških prerezov ocenjena, saj razvodnice preko Jelovice še niso natančno določene. Vrednost prispevnega območja Lipnice in vrisana razvodnica za vodomersko postajo Ovsiše II, je bila v pričujoči študiji določena na podlagi orografske razvodnice (ca 51,6 km²) in je manjša od površine prispevnega območja, ki je določena na podlagi vodne bilance ARSO (56,5 km²).

2.2 Hidravlična prevodnost in pokrovnost tal

Litološke enote Geološke karte Slovenije v merilu 1:250.000 so razdeljene na osnovi njihovih hidrogeoloških lastnosti. Vodonosniki in ostale hidrogeološke enote so razvrščene glede na tip poroznosti (medzrnska in razpoklinska ali kraška), glede na obširnost (obširni, lokalni, manjši) in glede na izdatnost (srednja do visoka izdatnost, nizka do srednja izdatnost, spremenljiva (nizka/visoka), lokalni in omejeni viri podzemne vode, brez pomembnih virov podzemne vode).

Planota Jelovica, zakrasela gozdna planota s katere Lipnica in Kroparica zajemata svoje vode, je sestavljena iz razpoklinskih oziroma kraških vodonosnikov, ki so lokalni izdatni ali pa obširni vendar nizko do srednje izdatni. Podobno hidrogeološko sestavo najdemo na območju Dobrave nad Spodnjo Lipnico, na območju Zgornje Lipnice, Drnovca in Brezovice, Češnjice pri Kropi ter Dobravice.

Prispevno območje Kroparice od izvira do sotočja z Lipnico je sestavljeno iz plasti (medzrnske ali razpoklinske poroznosti), ki tvorijo neznačilne vodonosnike z lokalnimi ali omejenimi viri podzemne vode ali plasti dejansko brez virov podzemne vode. Prav tako prispevna območja manjših desnih pritokov Lipnice ob vznožju planote Jelovice. Območje struge Lipnice in njene desne poplavne ravnice od sotočja s Kroparico do izliva v Savo je sestavljeno iz plasti dejansko brez virov podzemne vode.

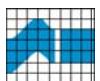
Preostalo območje porečja Lipnice sestavlja vodonosniki v katerih prevladuje medzrnski tok in so srednje do visoko izdatni.

Hidravlična prevodnost tal na porečju Lipnice je srednja do visoka, kar pomeni povprečni do nizek odtočni potencial. Zemljinima ima, tudi če je nasičena, povprečno do visoko stopnjo infiltracije. Kategorija zemljine po SCS klasifikaciji zemljin je A do B.

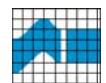
Pokrovnost tal je opredeljena večinoma kot mešani gozd, manj je mešanih kmetijskih površin ter urbaniziranega dela (mesto Kropa). Porečje Kroparice je 94 % pokrito z mešanim gozdom, 5 % je urbanih površin in 1 % mešanih kmetijskih površin.

Območje porečja Lipnice (brez prispevne površine Kroparice) je 70 % pokrito z mešanim gozdom in 30 % mešanimi kmetijskimi površinami. **Tabela 4** prikazuje hidravlično prevodnost in pokrovnost tal posameznega podporečja.

Podporečje	Hidravlična prevodnost tal		Pokrovnost tal		
	Srednja (%)	Visoka(%)	Gozdovi (%)	Meš. kmet. površine (%)	Urbano (%)
K01	0	100	100	0	0
K01k	2	98	100	0	0
K02	33	67	100	0	0
K02k	0	100	100	0	0
K03	32	68	100	0	0
K04	93	7	100	0	0
K04k	0	100	100	0	0
K05	83	17	86	0	14

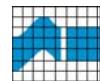

Podporečje	Hidrofilična prevodnost tal		Pokrovnost tal		
	Srednja (%)	Visoka(%)	Gozdovi (%)	Meš. kmet. površine (%)	Urbano (%)
K06	92	8	97	0	3
K06k	0	100	100	0	0
K07	86	14	100	0	0
K08	100	0	100	0	0
K09	100	0	98	0	2
K10	99	1	72	0	28
K11	98	2	97	0	3
K12	91	9	65	0	35
K13	88	12	98	0	2
K14	13	87	73	25	2
L01	25	75	79	20	1
L01k_1	0	100	83	17	0
L01k_2	81	19	100	0	0
L01k_3	16	84	95	0	5
L02	5	95	89	11	0
L02k_1	0	100	1	99	0
L02k_2	0	100	100	0	0
L03	18	82	47	53	0
L03k	0	100	100	0	0
L04	85	15	93	7	0
L05	38	62	25	75	0
L06	61	39	99	1	0
L06k	0	100	100	0	0
L07	66	34	31	69	0
L07k	48	52	0	100	0
L08	84	16	90	10	0
L09	25	75	23	77	0
L09k_1	100	0	3	97	0
L09k_2	0	100	100	0	0
L10	19	81	100	0	0
L11	0	100	87	13	0
L11k_1	10	90	100	0	0
L11k_2	0	100	100	0	0
L12	49	51	100	0	0
L12k	6	94	100	0	0
L13	41	59	100	0	0
L13k	0	100	100	0	0
L14	73	27	97	3	0
L15	17	83	50	50	0
L16	55	45	55	45	0
L16k_1	82	18	13	87	0
L16k_2	3	97	98	2	0
L16k_3	100	0	8	92	0
L17	92	8	100	0	0
L18	54	46	100	0	0
L18k	0	100	100	0	0
L19	72	28	64	36	0
L19k_1	100	0	0	100	0
L19k_2	100	0	60	40	0

Podporečje	Hidravlična prevodnost tal		Pokrovnost tal		
	Srednja (%)	Visoka(%)	Gozdovi (%)	Meš. kmet. površine (%)	Urbano (%)
L19k_3	100	0	100	0	0
L20	100	0	61	39	0
L21	70	30	35	65	0
L22	92	8	41	59	0
L23	64	36	35	65	0

Tabela 4: Hidravlična prevodnost in pokrovnost tal za območje porečja Lipnice

3.0 METEOROLOŠKI PODATKI

3.1 Padavinske postaje

Za obravnavano območje so bili na razpolago podatki padavinskih postaj v upravljanju ARSO. Padavinske postaje, katerih podatki so bili uporabljeni za analizo, se nahajajo v bližnji in širši okolini obravnavanega porečja. Za vse obravnavane postaje so bili na razpolago podatki o maksimalnih dnevnih padavinah, podatki o urnih vrednostih padavin pa so zabeleženi le na postajah opremljenih z ombrografom. Take postaje so Brnik, Zgornje Jezersko, Lesce-Hlebce, Davča in Javorniški Rovt. Za omenjene postaje je bila izdelana verjetnostna analiza nalivov. V **tabeli 5** je prikazana številka in ime padavinske postaje, nadmorska višina in lokacija (koordinate) postaje, ter obdobje pridobljenih podatkov. Lokacija obravnavanih padavinskih postaj je razvidna iz situacije v **prilogi H-2**.

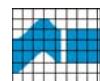
Za analizo padavin je bilo izbranih 19 padavinskih postaj, ki se nahajajo v bližnji in širši okolini porečja. Na podlagi razpoložljivih podatkov smo izdelali verjetnostno analizo maksimalnih dnevnih padavin in verjetnostno analizo nalivov.

Št. in ime padavinske postaje	v.n.m.	obdobje	koordinata X	koordinata Y
8 BRNIK – LETALIŠČE	373 m	1951-2012	5460143	5119267
9 PRIMSKOVO PRI KRANJU	395 m	1951-2012	5451172	5123036
10 KOKRICA	405 m	1961-1994	5451186	5124888
11 POLICA PRI NAKLEM	410 m	1952-2009	5448617	5124909
12 ZGORNJA BESNICA	480 m	1953-2011	5443479	5124955
13 BUKOVŠČICA	395 m	1940-2012	5443445	5121250
21 DAVČA	960 m	1930-2012	5427977	5117708
25 DRAŽGOŠE	930 m	1929-2012	5437037	5123165
26 PREDDVOR	475 m	1951-2011	5456384	5128554
27 ZGORNJE JEZERSKO	894 m	1951-2012	5461556	5139633
28 PODLJUBELJ	740 m	1951-2012	5444898	5139761
29 TRŽIČ – ELEKTRARNA	480 m	1951-2010	5446130	5134192
30 JELENDOL	760 m	1961-2012	5450024	5139716
32 PODBREZJE	460 m	1961-1989	5444798	5128648
33 BREG (MОСTE PRI ŽIROVNICE)	550 m	1961-2012	5433365	5139876
35 JAVORNIŠKI ROVT	940 m	1961-2012	5430886	5147314
42 GORJUŠE	940 m	1951-2010	5425563	5130704
403 LESCE (HLEBCE)	515 m	1951-2012	5437172	5136131
433 BLED	482 m	1951-2012	5432042	5136186

Tabela 5: Seznam obravnavanih padavinskih postaj

3.2 Maksimalne dnevne padavine

Za analizo smo uporabili podatke o maksimalnih dnevnih padavinah v posameznem letu na posamezni padavinski postaji (**priloge H-4 do H-6**). Verjetnostna analiza po Gumbelovi porazdelitvi je bila izdelana za povratne dobe 2, 5, 10, 20, 25, 50, 100 in 500 let. V spodnji **tabeli 6** so prikazane maksimalne in povprečne višine maksimalnih dnevnih padavin za celotno obdobje delovanja posamezne postaje, ter višina dnevnih padavin s 100 letno povratno dobo. Izdelana je bila analiza maksimalnih dnevnih padavin za različna

časovna obdobja, in sicer 1951-2012, 1961-2012, 1966-2012 in 1981-2012. Vrednosti rezultatov verjetnostnih analiz so prikazane v ***prilogah H-7 do H-11.***

Št. in ime padavinske postaje	v.n.m.	obdobje	Hmax	H_{pov}	100
8 BRNIK – LETALIŠČE	373 m	1951-2012	227	72,2	160
9 PRIMSKOVO PRI KRANJU	395 m	1951-2012	160	78,1	145
10 KOKRICA	405 m	1961-1994	120	72,2	134
11 POLICA PRI NAKLEM	410 m	1952-2009	135	75,8	139
12 ZGORNJA BESNICA	480 m	1953-2011	147	80,4	145
13 BUKOVŠČICA	395 m	1940-2012	151	82,9	144
21 DAVČA	960 m	1930-2012	228	86,4	167
25 DRAŽGOŠE	930 m	1929-2012	216	88,6	168
26 PREDDVOR	475 m	1951-2011	173	76,4	153
27 ZGORNJE JEZERSKO	894 m	1951-2012	214	108	237
28 PODLJUBELJ	740 m	1951-2012	166	98,2	177
29 TRŽIČ – ELEKTRARNA	480 m	1951-2010	184	79,3	161
30 JELENDOL	760 m	1961-2012	162	85,6	162
32 PODBREZJE	460 m	1961-1989	123	82,9	160
33 BREG (MOSTE PRI ŽIROVNICE)	550 m	1961-2012	173	89,1	197
35 JAVORNIŠKI ROVT	940 m	1961-2012	168	103	186
42 GORJUŠE	940 m	1951-2010	247	109	230
403 LESCE (HLEBCE)	515 m	1951-2012	180	81,9	172
433 BLED	482 m	1951-2012	179	76,8	174

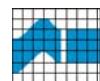
Tabela 6: Maksimalne in povprečne višine maksimalnih dnevnih padavin na posamezni padavinski postaji ter višina maksimalnih dnevnih padavin s 100-letno povratno dobo

V študiji Lipnice (VGI, 1996) so bile obravnavane tri padavinske postaje (Dražgoše, Tržič – elektrarna in Lesce – Hlebce). Podatki o maksimalnih dnevnih padavinah so bili na voljo le do leta 1993, v pričujoči študiji pa do leta 2012 oz. 2010 za postajo Tržič–elektrarna. Na voljo smo imeli 19 oz. za postajo Tržič–elektrarna 17 podatkov več. Pri primerjavi podatkov smo ugotovili, da so vrednosti maksimalne dnevne količine padavin na postaji Dražgoše večje za 66 %, na postaji Tržič – elektrarna za 55 % in na postaji Lesce–Hlebce višje za 20 %. Vrednosti maksimalnih dnevnih padavin s 100-letno povratno dobo pa so na postaji Dražgoše in Tržič–elektrarna višje za ca. 12 % in na postaji Lesce – Hlebce višje za 6 %.

3.3 Analiza nalivov

Vhodni podatek za račun pretokov so nalivi z neko povratno dobo. Analiza nalivov je bila izvedena iz razpoložljivih podatkov za postajo Brnik (1964-1993 in 2004), Zgornje Jezersko (1977-2012), Lesce-Hlebce (1981-2012), Davča (1999-2012) in Javorniški Rovt (1966-2012). Izračun je bil izведен po Gumbelovi verjetnostni porazdelitvi. Vrednosti 5 minutnih do 24-urnih višin padavin s povratno dobo 2, 5, 10, 20, 50, 100 ter 500 let so prikazane v ***prilogah H-12 do H-27.***

V spodnji **tabeli 7** je prikazana verjetnostna analiza nalivov s postaje Lesce–Hlebce za obdobje 1981-2012. Vrednosti prikazujejo višino padavin s povratno dobo 500, 100 in 10 let za trajanje naliva od 5 min do 1440 min.

V primerjavi z rezultati študije Lipnice (VGI, 1996), kjer je obdelano obdobje nalivov na postaji Lesce–Hlebce 1981 - 1995, je vrednosti 60-minutnega naliva s povratno dobo 100 let za obdobje 1981 – 2012 za 11 % višja. Prav tako je višja vrednost 24-urnega naliva s povratno dobo 100 let, in sicer za 9 %.

Trajanje padavin (min)	Povratna doba (leta), Padavine (mm)		
	500	100	10
5	23,3	18,9	12,7
10	32,9	26,7	17,7
15	40,4	32,7	21,5
20	46,6	37,7	24,7
30	57,2	46,1	30,0
45	70,1	56,4	36,5
60	80,9	65,0	41,9
90	99,2	79,5	50,9
120	115	91,8	58,5
180	141	112	71,0
240	160	127	80,0
300	168	134	85,1
360	174	140	89,5
540	189	153	100
720	201	163	108
900	210	171	115
1080	218	179	121
1440	231	190	131

**Tabela 7: Verjetnostna analiza nalivov s postaje Lesce – Hlebce za obdobje 1981-2012.
Vrednosti padavin s povratno dobo 10, 100 in 500 let.**

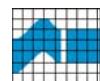
3.4 Padavine uporabljene v hidrološkem modelu

Na podlagi primerjave rezultatov verjetnostne analize dnevnih padavin in 24-urnih nalivov, so bile določene vrednosti padavin s trajanjem 24 ur s povratno dobo 100 let za vse padavinske postaje. To je bilo izvedeno tako, da so bile vrednosti maksimalnih dnevnih padavin s povratno dobo 100 let povečane za 1 do 8%. Na podlagi teh vrednosti so bile izrisane izohiete. Za vsako podporečje so bile določene maksimalne povprečne 24 urne padavine s povratno dobo 100 let, na podlagi metode izohiet. Iz teh vrednosti so bile določene padavine s krajšim trajanjem na podlagi korelacije s postajo Lesce–Hlebce (1981-2012). Za razmerje med povratnimi dobami, pa je bilo izbrano razmerje, dobljeno z verjetnostno analizo maksimalnih dnevnih padavin postaje Tržič–elektrarna (1951-2012), ki je geografsko primerna za celotno območje. Padavine so prikazane v **prilogah H-28 do H-32**.

Za hidrološki model je bila privzeta predpostavka, da padavina s povratno dobo n povzroči pretok s povratno dobo n.

Za izračun so bile uporabljene enakomerno porazdeljene padavine.

V meteorološkem modelu hidrološkega modela HEC–HMS, je bila za način podajanja padavin izbrana metoda uporabniško določenega histograma padavin.

4.0 HIDROLOŠKI PODATKI

Na obravnavanem porečju Lipnice je delajoča ena vodomerna postaja in sicer v.p. Ovsiše II. Redne meritve so se začele izvajati leta 1955. Na vodomerni postaji Ovsiše I so se redna opazovanja izvajala neprekinjeno od leta 1955 do 2000. Postaja je bila opremljena z vodomerno lato, velikost vodozbirnega zaledja znaša po podatkih ARSO $55,83 \text{ km}^2$. Leta 2004 so se začela opazovanja na novi vodomerni postaji Ovsiše II z zaledjem, ki znaša po podatkih ARSO $56,47 \text{ km}^2$. Postaja Ovsiše II je sedaj opremljena tudi z limnigrafom. Ob poplavah 18. septembra 2007 je bil limnograf poškodovan zato je bila višina vode ob poplavnih konici 18. septembra 2007 odčitana na vodomeru (ARSO, 2007). Ponovna vzpostavitev delovanja vodomerne postaje Ovsiše II je bila v letu 2011.

Iz merjenih maksimalnih pretokov vsakega leta je bila narejena osnovna statistična analiza pretokov. Verjetnostna analiza je bila izdelana po Log – Pearson III porazdelitvi za celotno obdobje delovanja postaje Ovsiše I in Ovsiše II skupaj. Podatki o pretokih in rezultati verjetnostne analize ter grafični prikaz rezultatov za obdobje podatkov 1955–2012 so prikazani v **prilogi H-33**, za obdobje podatkov 1955–2007 v **prilogi H-34** ter za obdobje 1955–2006 v **prilogi H-35**. V **tabeli 8** so prikazani rezultati verjetnostne analize pretokov za povratne dobe 10, 100 in 500 let iz katerih je razvidno da je dogodek leta 2007 za ca 20% dvignil vrednosti visokih vod.

Vodotok	Ime postaje	Obdobje analize	Q10 (m ³ /s)	Q100 (m ³ /s)	Q500 (m ³ /s)
Lipnica	VP Ovsiše	1955-2012	66	95	113
Lipnica	VP Ovsiše	1955-2007	66	97	116
Lipnica	VP Ovsiše	1955-2006	61	83	95

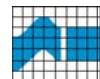
Tabela 8: Rezultati verjetnostne analize pretokov za povratno dobo 10, 100 in 500 let

Verjetnostna analiza pretokov v študiji Lipnice (VGI, 1996) je bila izdelana za obdobje 1963–1994. Vrednost 100-letnega pretoka v pričujoči študiji je višja za ca 21 %, kar je posledica daljšega niza obdelanih podatkov in izrednih dogodkov, kot so bile poplave septembra 2007.

Za dve padavinski situaciji z visokimi pretoki na Lipnici (v.p. Ovšiše) so bili pridobljeni merjeni hidrogrami odtoka:

- 18. in 19. september 2007
- 05. in 06. november 2012

Ti podatki so bili analizirani v sklopu analize padavinskih situacij v naslednjem poglavju.

5.0 PADAVINSKE SITUACIJE

Za boljše razumevanje hidroloških razmer na izbranem porečju smo obdelali 2 padavinski situaciji v preteklem obdobju, katerih posledice so bile visoke vode. Podatke o padavinah in visokovodnih valovih je posredoval ARSO. Padavinske situacije, ki smo jih obravnavali so jesenske padavinske situacije za katere so značilne orografske padavine, ki nastajajo ob gorskih pregradah, ko se zrak ob pobočjih dviga. Te padavine so lahko zelo obilne. Iz analize količine in razporeditve padavin je možno z analizo merjenih pretokov (hidrogramov odtoka) oceniti koeficient odtoka pri določenih hidroloških razmerah.

Oblika visokovodnega vala je odvisna od količine in razporeditve padavin, vlažnosti zemljine, rabe tal, vegetacije, tipa zemljine, lokalnega naklona terena itd. Vsi ti različni dejavniki delujejo istočasno v različnih kombinacijah.

V nadaljevanju sta bili obravnavani dve padavinski situaciji z visokimi pretoki na Lipnici (v.p. Ovšiše):

- 18. in 19. september 2007
- 05. in 06. november 2012

Največje vrednosti visokovodnih valov v m^3/s izmerjenih na VP Ovšiše II, ter čas meritve so prikazani v **tabeli 9**:

Vodomerna postaja	Qmax (m^3/s)	čas Qmax	Padavinska situacija
VP Ovšiše II	109,9	18.09.2007 ob 17:13	2007 (nepopolna zabeležba)
VP Ovšiše II	58,07	05.11.2012 ob 07:45	2012

Tabela 9: Maksimalne vrednosti valov in čas meritve na VP Ovšiše II in VP Preska za posamezno padavinsko situacijo

5.1 Padavinska situacija 18.-19.9.2007

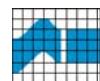
Lahko rečemo da situacija septembra 2007 ni bila tipična za jesenske orografske padavine, saj je zajela izredno ozko območje z izredno intenzivnimi padavinami, kar so bolj karakteristike poletnih neviht.

Tabela 10 prikazuje vrednosti dnevnih padavin izmerjenih ob 7 h 18. in 19. septembra 2007 na obravnavanih padavinskih postajah. Največja intenziteta padavin je bila 18.9.2007, kar prikazuje **tabela 11**. V predhodnih 6 dneh ni bilo padavin, v predhodnih 10 dneh pa je padlo le do 10 mm padavin.

Na podlagi verjetnostne analize nalivov za padavinsko postajo Lesce-Hlebce, ki se nahaja severno od porečja Lipnice in merjenih podatkov lahko povemo, da so imele padavine s trajanjem 9 in 12 ur povratno dobo ca 150 let (**tabela 12**). Vsa količina padavin je padla v 17 urah. Smatramo, da je bila povratna doba padavin na porečju Lipnice do Krope ca 150 let.

Na podlagi analize dnevnih padavin na postaji Dražgoše, ki se nahaja južno od porečja Lipnice, pa lahko sklepamo, da so bile padavine, ki so padle na porečje Kroparice s povratno dobo 500 let ali več (**tabela 13**).

Padavine na porečju Lipnice pod sotočjem Lipnice s Kroparico ocenujemo s povratno dobo ca 100 let.

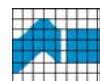

Padavinska postaja	Dnevne padavine (mm)	
	18.9.2007	19.9.2007
8 BRNIK – LETALIŠČE	9,0	227,1
9 PRIMSKOVO PRI KRANJU	13,2	160,2
11 POLICA PRI NAKLEM	12,4	134,8
12 ZGORNJA BESNICA	14,8	147,0
13 BUKOVŠČICA	11,7	150,9
25 DRAŽGOŠE	15,4	216,4
21 DAVČA	11,1	227,9
26 PREDDVOR	12,5	124,0
27 ZGORNJE JEZERSKO	9,4	118,2
28 PODLJUBELJ	7,8	146,4
29 TRŽIČ – ELEKTRARNA	8,2	184,1
30 JELENDOL	11,5	161,7
33 BREG (MOSTE PRI ŽIROVNICE)	1,7	113,8
35 JAVORNIŠKI ROVT	1,3	113,7
42 GORJUŠE	6,5	247,3
403 LESCE (HLEBCE)	3,8	180,0
433 BLED	3,9	179,0

Tabela 10: Dnevna količina padavin 18. in 19.9.2007

Datum in ura	21-Davča	27-Zgornje Jezersko	35-Javorniški Rovt	403-Lesce - Hlebce
18.09.2007 03:00:00	0	0	0	0
18.09.2007 04:00:00	0,1	0	0	0
18.09.2007 05:00:00	2,6	0	0	0
18.09.2007 06:00:00	0,6	2,7	0,9	1,7
18.09.2007 07:00:00	0,1	0,1	0,1	0
18.09.2007 08:00:00	1,8	0,4	0,4	0,5
18.09.2007 09:00:00	20,9	10,9	6,8	8,6
18.09.2007 10:00:00	30,5	2,9	3,1	9,0
18.09.2007 11:00:00	26,4	11,9	2,6	13,0
18.09.2007 12:00:00	72,0	8,5	6,2	5,6
18.09.2007 13:00:00	0,1	25,0	11,7	26,9
18.09.2007 14:00:00	2,4	6,1	9,4	46,7
18.09.2007 15:00:00	4,5	11,1	2,7	26,5
18.09.2007 16:00:00	0,4	4,1	6,8	21,1
18.09.2007 17:00:00	19,2	6,2	11,2	3,4
18.09.2007 18:00:00	16,8	8,9	6,4	7,2
18.09.2007 19:00:00	12,7	6,4	17,1	2,1
18.09.2007 20:00:00	8,1	4,4	11,1	2,4
18.09.2007 21:00:00	0,9	6,2	13,8	3,2
18.09.2007 22:00:00	0	1,6	3,9	0,3
18.09.2007 23:00:00	0	0	0	0
19.09.2007 00:00:00	0	0	0	0
19.09.2007 01:00:00	0	0	0	0
19.09.2007 02:00:00	0	0	0	0
19.09.2007 03:00:00	0	0	0	0

Tabela 11: Urne vrednosti padavin na ombrografskih postajah

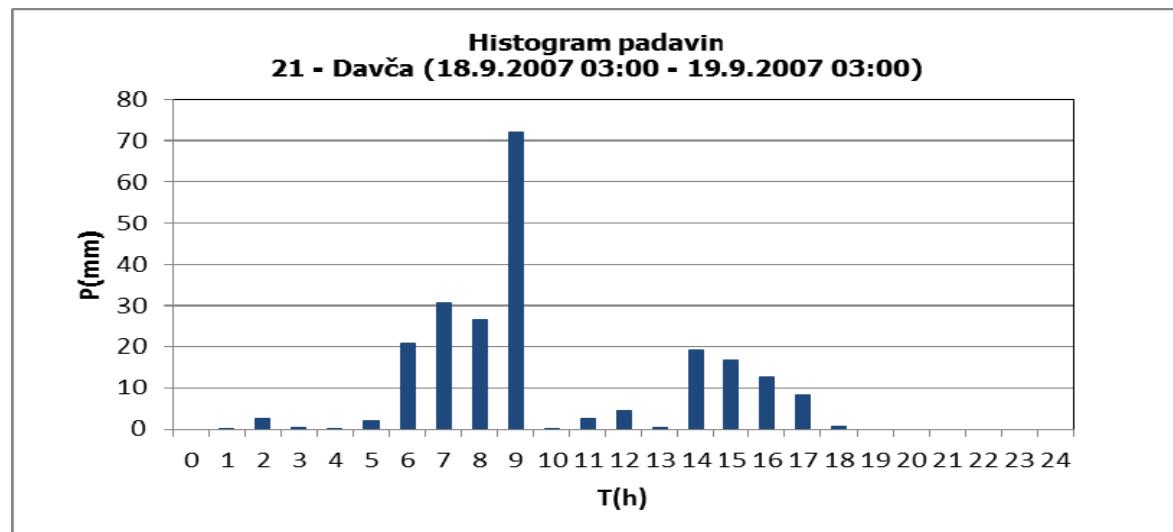
Maksimalne padavine glede na trajanje na postaji Lesce-Hlebce in ocenjena povratna doba										
trajanje (ur)	1	2	3	4	5	6	9	12	15	24
(mm)	46,7	74	100	121	127	140	161	173	177	178
p.d. (let)	20	20-50	50	ca	50-100	100	ca	ca	> 100	50-100

Tabela 12: Maksimalne padavine glede na trajanje na postaji Lesce-Hlebce in ocenjena povratna doba

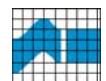
Verjetnostna analiza dnevnih padavin za različna obdobja		
obdobje	št.pod.	500 let
1929-2012	80	199,4
1951-2012	62	203,1
1961-2012	52	213,5
1966-2012	47	215,6

Tabela 13: Verjetnostna analiza dnevnih padavin za postajo Dražgoše

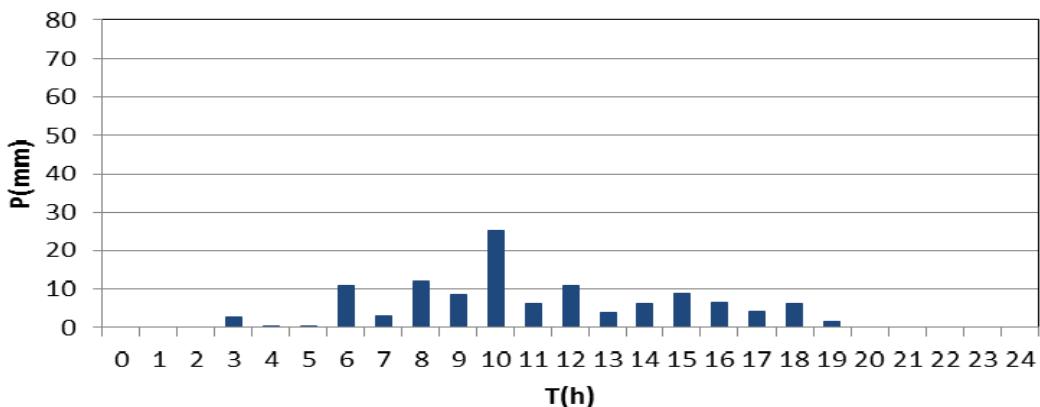
Grafi na **slikah 1 do 4** prikazujejo urno razporeditev padavin na bližnjih ombrografskih postajah. Najvišja urna intenziteta padavin je bila na postaji Davča (72 mm), sledeča najvišja intenziteta padavin pa na postaji Lesce-Hlebce (46,7 mm). Pri obravnavi padavinske situacije z modelom HEC-HMS smo uporabili podatke o intenziteti padavin s postaje Davča (za območje Jelovice in porečje Kroparice) in postaje Lesce-Hlebce (za ostala podporečja Lipnice). Intenziteta padavin na postaji Zgornje Jezersko in Javorniški Rovt je bila nižja in tudi oddaljenost padavinskih postaj od obravnavanega območja je večja kot ostalih dveh.

Slika 1: Histogram padavin postaje Davča (18.9. 2007 03:00 – 19.9. 2007 03:00)

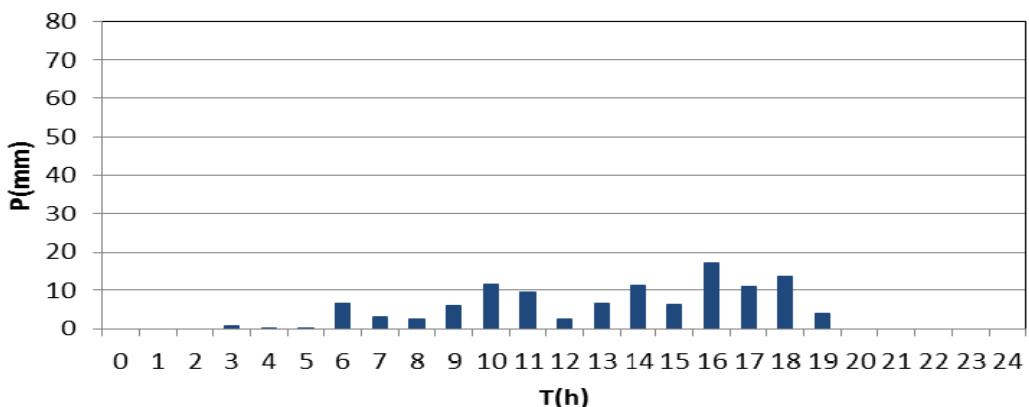

**Histogram padavin
27 - Zgornje Jezersko (18.9.2007 03:00 - 19.9.2007 03:00)**

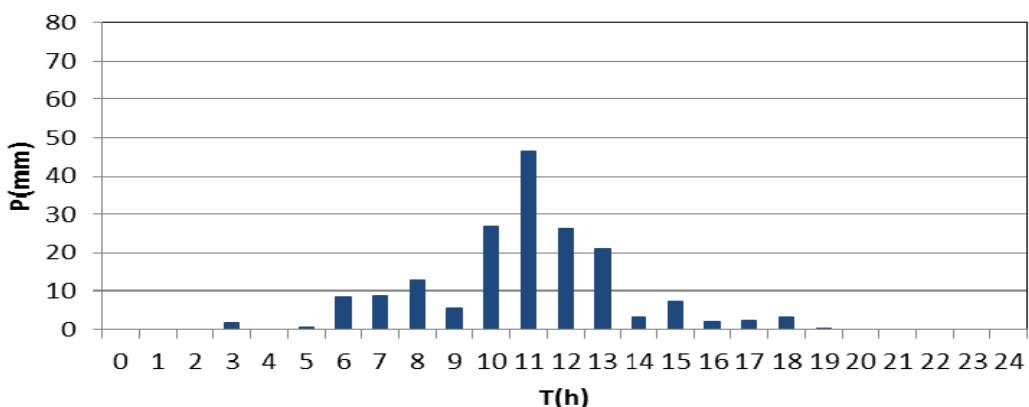
Slika 2: Histogram padavin postaje Zgornje Jezersko (18.9. 2007 03:00 – 19.9. 2007 03:00)

**Histogram padavin
35 - Javorniški Rovt (18.9.2007 03:00 - 19.9.2007 03:00)**

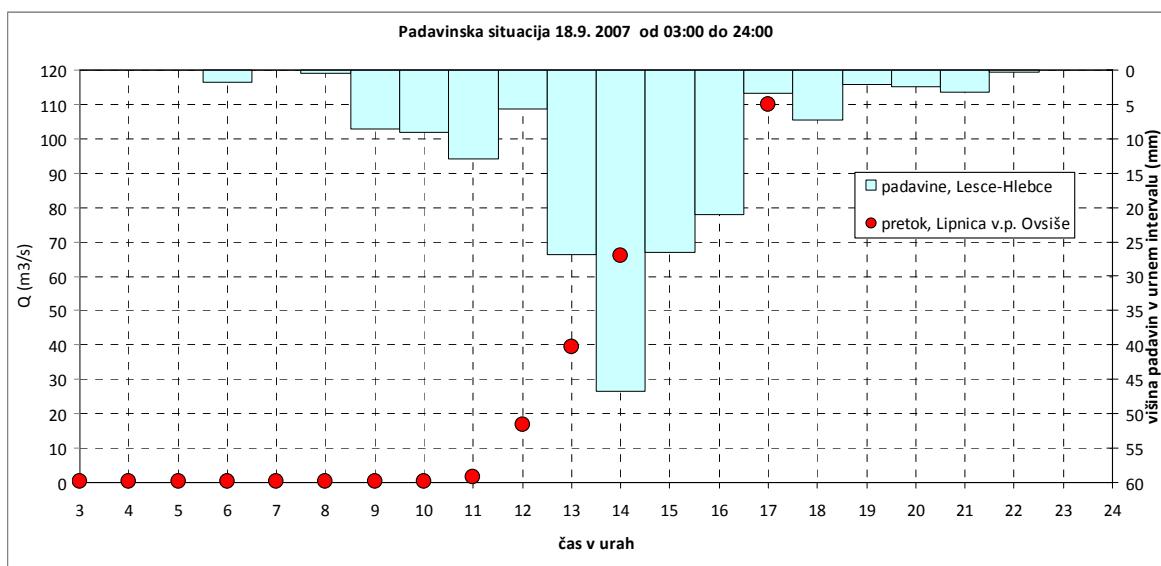
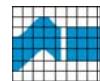

Slika 3: Histogram padavin postaje Javorniški Rovt (18.9. 2007 03:00 – 19.9. 2007 03:00)

**Histogram padavin
403 - Lesce - Hlebce (18.9.2007 03:00 - 19.9.2007 03:00)**

Slika 4: Histogram padavin postaje Lesce-Hlebce (18.9. 2007 03:00 – 19.9. 2007 03:00)

Slika 5: Nepopoln hidrogram zaradi poškodbe limnigrafa in histogram padavin s postajo Lesce–Hlebce za situacijo 18–19.9.2007

Za padavinsko situacijo septembra 2007 nismo mogli oceniti koeficienta odtoka, ker je visoka voda poškodovala limnigraf, maksimalna gladina vode ob konici je bila odčitana na vodomerni lati v.p. Ovsiše I, na podlagi katere je bil določen maksimalni pretok $110 \text{ m}^3/\text{s}$.

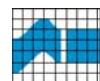
Na podlagi analiz lahko povemo sledeče:

- Padavine so bile kratkotrajne.
- Padavine so dosegle povratno dobo med 100 in verjetno celo več kot 500 let.
- Padavine so padle na suho zemljino.
- Dvig hidrograma odtoka je bil izredno hiter, v 5 urah za ca $90 \text{ m}^3/\text{s}$;
- Glede na verjetnostno analizo pretokov z upoštevanjem podatkov do 2012 je bil dosežen pretok s povratno dobo ca 350 let, z upoštevanjem obdobja do 2006, pa ca 5000 let.
- Kraško zaledje porečja Lipnice (še posebno Kroparice) ima hiter odzivni čas.

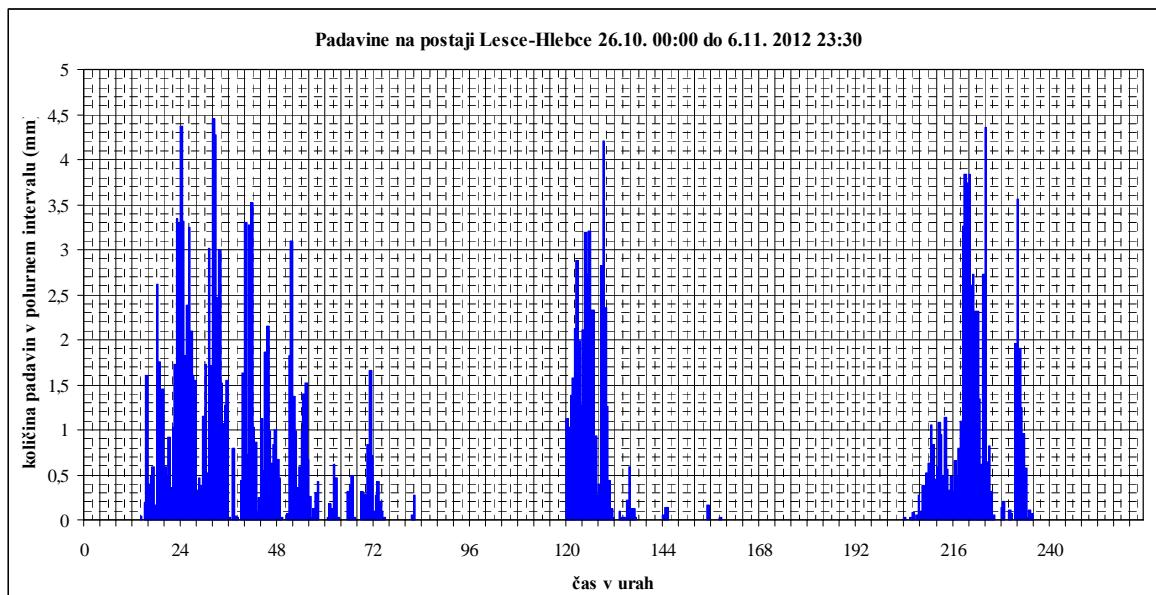
5.2 Padavinska situacija 5.-6.11.2012

Tabela 14 prikazuje vrednosti dnevnih padavin izmerjenih ob 7 h v obdobju od 27. oktobra do 6. novembra 2012 na obravnavanih padavinskih postajah. Padavine izmerjene 27.10. do 29.10. so povzročile prvi visokovodni val. Nato so za dva dni prenehale. Sledil je drugi val padavin (izmerjenih 1.-3.11.) z manjšo intenziteto in povzročil drugi visokovodni val. Sledil je dan brez padavin, ter nato ponovno dvodnevni pojav padavin (5.-6.11.), ki je povzročil tretji visokovodni z najvišjo konico od treh. Med 18.10. in 26.10. ni bilo padavin pred tem pa v 4 dneh ca 100 do 120 mm.

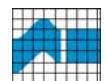
Iz analize dnevnih in urnih padavin je razvidno, da je povratna doba kratkotrajnih do enodnevnih padavin manjša ali enaka 2 leti.

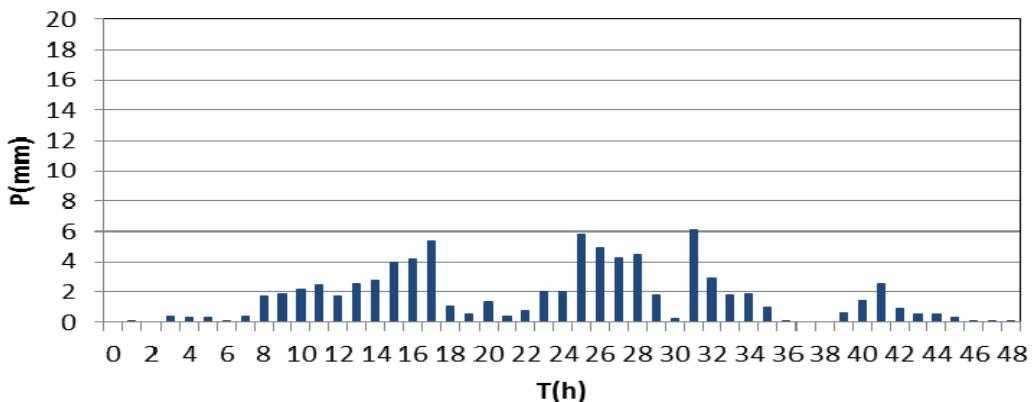
Padavinska postaja	Vrednosti dnevnih padavin izmerjenih ob 7 h v obdobju od 27. oktobra do 6. novembra 2012 (mm)										
	27.10.	28.10.	29.10.	30.10.	31.10.	1.11.	2.11.	3.11.	4.11.	5.11.	6.11.
8 BRNIK – LETALIŠČE	50,7	102,9	22,6	0	0	27,6	23,0	3,3	0	32,8	53,4
9 PRIMSKOVO PRI KRAJNU	51,2	94,3	25,8	0	0	35,3	26,7	5,8	0	58,6	29,4
13 BUKOVŠČICA	62,3	104,5	16,8	0	0	35,2	25,7	4,1	0	79,4	18,4
25 DRAŽGOŠE	79,9	71,2	15,8	0	0	51,8	11,2	5,4	3,1	69,8	26,8
21 DAVČA	88,2	106,2	16,0	0	0	40,4	23,3	6,4	3,4	62,3	22,5
27 ZGORNJE JEZERSKO	56,8	80,6	14,8	0	0	42,4	24,8	2,4	0	95,3	54,4
28 PODLJUBELJ	68,4	83,5	12,6	0,4	0	35,7	21,4	0,8	0	61,8	32,4
30 JELENDOL	43,2	70,5	11,8	0	0	30,9	18,8	2,0	0	47,7	28,1
33 BREG (MOSTE PRI ŽIROVNICE)	71,2	53,1	12,3	0	0	41,6	16,3	0,6	0	59,6	24,3
35 JAVORNIŠKI ROVT	44,1	66,7	15,8	0,4	0	30,5	15,2	1,9	0	86,2	40,1
403 LESCE (HLEBCE)	59,0	75,4	15,2	0,3	0	44,7	17,5	0,2	0	47,4	25,5
433 BLED	58,5	67,6	10,2	0	0	44,7	12,5	1,5	0,2	82,5	14,8

Tabela 14: Dnevna količina padavin od 27. oktobra do 6. novembra 2012**Slika 6: Količina padavin na postaji Lesce-Hlebce v polurnem intervalu (26.10.-6.11.2012)**

Grafi na **slikah 7 do 10** prikazujejo urno razporeditev padavin na bližnjih ombrografskih postajah od 4.11. 2012 02:00 do 6.11. 2012 02:00.

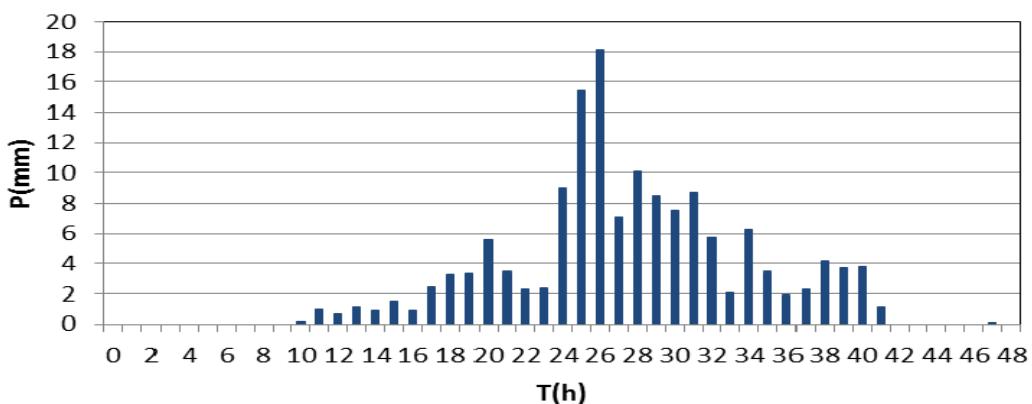

**Histogram padavin
21 - Davča (4.11.2012 02:00 - 6.11.2012 02:00)**

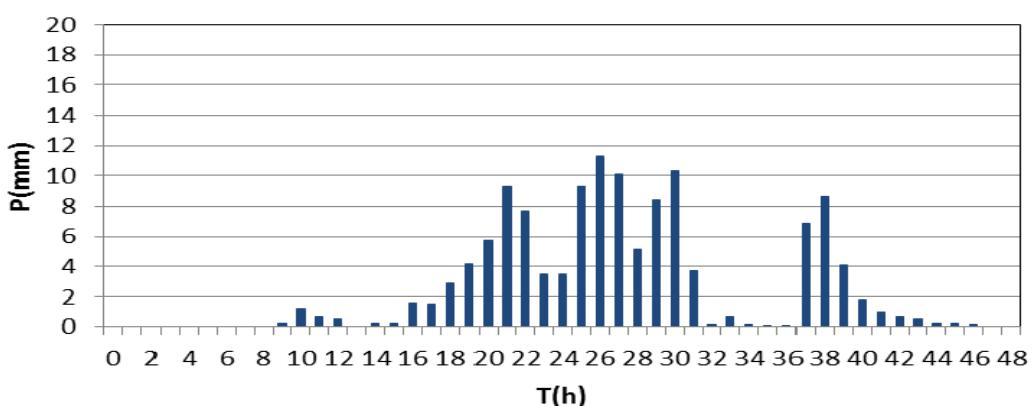
Slika 7: Histogram padavin postaje Davča (4.11. 2012 02:00 – 6.11. 2012 02:00)

**Histogram padavin
27 - Zgornje Jezersko (4.11.2012 02:00 - 6.11.2012 02:00)**

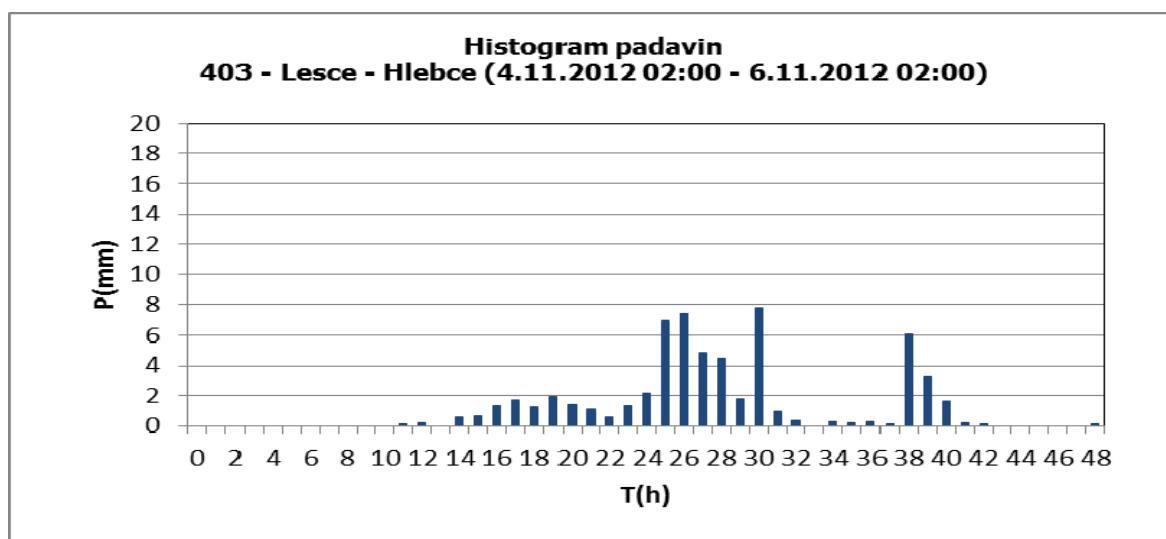
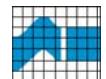

Slika 8: Histogram padavin postaje Zgornje Jezersko (4.11. 2012 02:00 – 6.11. 2012 02:00)

**Histogram padavin
35 - Javorniški - Rovt (4.11.2012 02:00 - 6.11.2012 02:00)**

Slika 9: Histogram padavin postaje Javorniški Rovt (4.11. 2012 02:00 – 6.11. 2012 02:00)

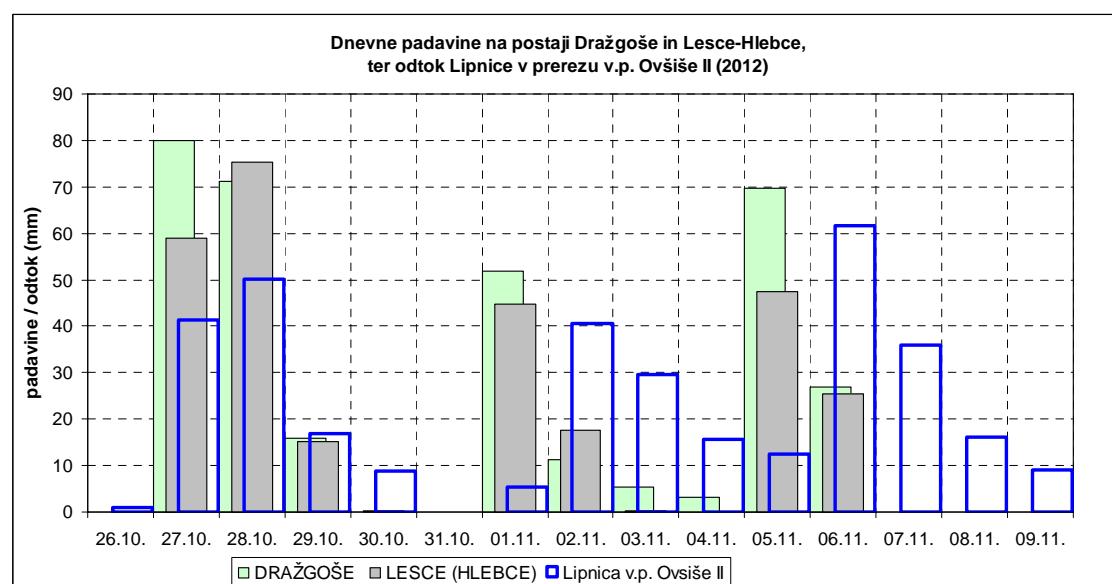
Slika 10: Histogram padavin postaje Lesce-Hlebce (4.11. 2012 02:00 – 6.11. 2012 02:00)

Koeficient odtoka je razmerje med količino padavin, ki so odtekle in količino padavin, ki so dejansko padle. Vrednost koeficiente odtoka je odvisna od več dejavnikov med drugim tudi od predhodne namočenosti tal in akumuliranih snežnih padavin.

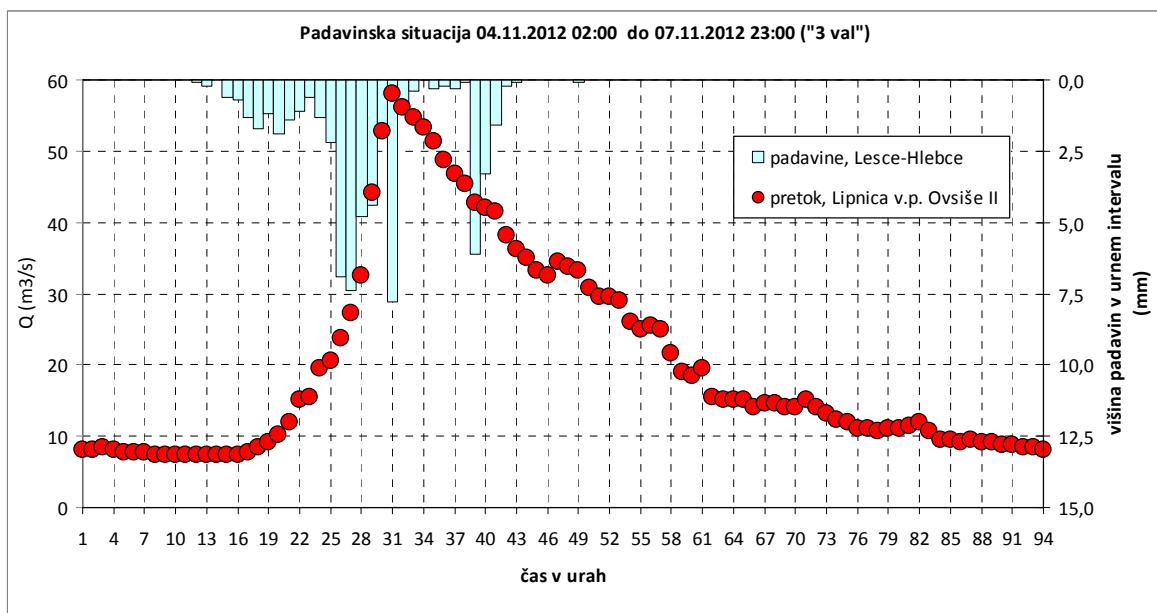
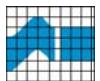
Na spodnjem hidrogramu (**slika 11**) so prikazane dnevne padavine (Dražgoše in Lesce-Hlebce) in povprečni odtok Lipnice (v.p. Ovšiše II) v mm, v času obravnavanega visokovodnega dogodka v letu 2012.

Že iz vizualne primerjave je razvidno da je "odteklih" padavin pri drugem in tretjem valu vsaj toliko kot je padlih, kar potrjuje tudi izračun koeficiente odtoka.

Koeficient odtoka padavin prvega visokovodnega vala, ki je glede na izračun med 0,69 in 0,76 je zelo visok, saj predhodnih padavin ni bilo, del padavin pa sploh ni sodeloval pri odtoku saj se je akumuliral tudi kot sneg, ki je odtekel v drugem in tretjem visokovodnem valu.

Slika 11: Dnevne padavine (Dražgoše in Lesce-Hlebce) in povprečni odtok Lipnice (v.p. Ovšiše II) v mm, v času obravnavanega visokovodnega dogodka v letu 2012

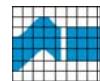

Slika 12: Hidrogram odtoka z maksimalno izmerjeno konico $58 m^3/s$ in histogramom padavin postaje Lesce–Hlebce za situacijo 5.-6.11.2012

Menimo, da je vzrok za tako nenaravno velik koeficient odtoka predvsem v podatkih. Koliko in kateri so tisti, ki najbolj odstopajo od realnosti? Zanesljivo so to padavinski podatki (saj jih transformiramo iz točkovne v površinsko vrednost) in pa vpliv snežne odeje. Kljub vsemu pa smatramo, da je možna tudi napaka v konzumpcijski krivulji v.p. Ovsiše II, ki se uporablja za pretvorbo iz vodostaja v pretok.

Na podlagi analiz lahko povemo sledeče:

- Padavine so bile dolgotrajne, v treh delih.
- Dnevne padavine so dosegle povratno dobo ca 2 leti, z daljšim trajanjem nekoliko več ca 5 do 10 let.
- Dvig hidrograma odtoka je bil ca $50 m^3/s$ v 10 urah;
- Glede na verjetnostno analizo pretokov je bil dosežen pretok s povratno dobo 5-10 let.

6.0 VISOKE VODE

6.1 "Dejanske" visoke vode Lipnice in Kroparice

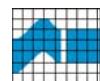
Za določitev vrednosti visokih vod v posameznih hidroloških prerezih je bil uporabljen hidrološki model HEC-HMS 3.5.

- Za izdelavo hidrološkega modela so bile uporabljene vrednosti padavin različnega trajanja, hidrografske karakteristike (površina in nagnjenost vodozbirnega zaledja, ter dolžina vodotoka), izbrane krivulje CN v katerem je upoštevana tudi karakteristika tal, ter pokrovnost tal. Karakteristike prečnih prerezov korit (oblika in koeficient hrapavosti), ki se uporabljajo pri propagaciji visokovodnih valov z Muskingum-Cunge metodo, so bile določene na podlagi kart TTN 5000 in digitalnih ortofoto posnetkov, terenskega ogleda in na Kroparici tudi na podlagi geodetskih posnetkov.
- Predpostavljene so bile enakomerno porazdeljene padavine do posameznih obravnavanih prerezov.
- Dogodek v letu 2007 je zelo reden dogodek.
- Dogodek v letu 2012 je dokaj pogost in običajan.
- Izbira končnega hidrološkega modela je slonela tudi na sledečih izhodiščih:
- Rezultati verjetnostne analize pretokov so dokaj realni pri povratnih dobah nižjih od 100 let.
- Koeficient odtoka pri Q100 je ca 0,5.
- Kraško področje Jelovice je dobro prepustno, voda se hitro pretaka po podzemlju in ima omejen iztok preko izvirov na prosto.

V pregledni situaciji obravnavanega območja v merilu M 1:20.000 (***priloga H-1***) so prikazane lokacije hidroloških prerezov v katerih so bile določene "dejanske" visoke vode s povratno dobo 10, 100 in 500 let. Vrednosti visokih vod v posameznih hidroloških prerezih so prikazane v spodnji ***tabeli 15***.

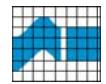
Vrednosti visokih vod na obravnavanem območju so v primerjavi s študijo (VGI, 1996) višje, predvsem zaradi novih podatkov (padavine, pretoki), ki so bili na voljo in so bili upoštevani v pričujoči študiji.

V ***prilogah H-36 do H-140*** so za izbrane hidrološke prereze (v ***tabeli 15*** označeni z *) prikazani visokovodni valovi s povratno dobo 10, 100 in 500 let. V prilogah so prikazani tudi komplementarni valovi za podporečja, ki so potrebni za hidravlični model.

oznaka prereza	ime prereza	F_b (km ²)	Q ₁₀ (m ³ /s)	Q ₁₀₀ (m ³ /s)	Q ₅₀₀ (m ³ /s)
01	Grabnarica Vošče	6,7	10	15	18
07	Lipnica pod Grabnarico	13,8	20	28	35
09	Lipnica Spodnja Lipnica	17,5	24	36	45
14	Lipnica pod desnim pritokom	18,3	25	38	49
15	Lipnica do prereza	19,0	25	39	51
18	Lipnica pod desnim pritokom	19,5	25	41	53
19	Lipnica v Kamni Gorici	20,2	26	43	56
25	Lipnica do Rečice	20,7	27	44	58
30	Lipnica pod Rečico	30,5	39	64	82
31	Lipnica do Kroparice	30,7	39	64	83
32	Lipnica pod Kroparico	44,9	58	95	124
	Lipnica pod desnim pritokom s "Petelinovca"				*
61	"Petelinovca"	48,4	60	103	136
	Lipnica pod desnim pritokom "Na Kajžah"				*
67	"Na Kajžah"	50,3	61	106	142
69	Lipnica v.p. Ovsije II	51,6	61	108	145
70	Lipnica do Save	51,7	61	108	145
10	desni pritok do Lipnice	0,12	0,12	0,4	0,6
13	desni pritok do Lipnice	0,64	0,96	2,3	3,5
17	desni pritok do Lipnice	0,50	0,59	1,9	2,9
22	desni pritok do Lipnice	0,11	0,13	0,4	0,7
29	Rečica do Lipnice	9,80	13	20	25
37	Kroparica pod Hrenovcem	10,8	15	19	22
	Kroparica pod levim pritokom "Zg. Konec"				*
40	"Zg. Konec"	11,6	16	23	28
45	Kroparica Kropa	12,5	17	25	32
49	Kroparica pod levim pritokom	13,3	18	28	36
53	Kroparica pod Črnim potokom	14,2	19	32	42
54	Kroparica do Lipnice	14,2	19	32	42
39	levi pritok do Kroparice "Zg. Konec"	0,26	0,48	1,2	1,8
41	Smukarjev graben do Kroparice	0,39	0,49	1,0	1,3
42	Drolovec do Kroparice	0,22	0,26	0,8	1,3
46	Lodnov graben do Kroparice	0,09	0,11	0,3	0,5
48	levi pritok do Kroparice	0,11	0,16	0,5	0,7
51	Črni potok do Kroparice	0,53	0,83	2,3	3,6

Tabela 15: Vrednosti maksimalnih pretokov s povratno dobo 10, 100 in 500 let "dejanskih" visokih vod Lipnice in Kroparice, ter njunih pritokov.

7.0 ZAKLJUČEK

Namen študije je bila določitev »dejanskih« visokih vod Lipnice in Kroparice, ter pritokov s povratno dobo 10, 100 in 500 let za posamezne hidrološke prereze, ki upoštevajo današnjo urejenost vodotokov, in sicer za potrebe izdelave kart razredov poplavne nevarnosti za območja pomembnega vpliva poplav Krope in Kamne Gorice.

Maksimalne vrednosti pretokov v posameznih hidroloških prerezih so t.i. ovojnica vseh dogodkov. Verjetnost, da nastopijo te vrednosti na različnih delih vodotokov istočasno, je manjša kot 10% v primeru 10-letnih vod, manjša kot 1% v primeru 100-letnih vod ter manjša kot 0,2% v primeru 500-letnih vod.

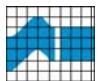
V pričujoči študiji so prikazani valovi za izbrane hidrološke prereze, ter komplementarni valovi za podporečja, ki so potrebni kot vhodni podatki v obravnavanem hidravličnem modelu.

S simulacijo visokih vod dobimo rezultat, ki naj bi napovedal visoke vode v prihodnosti. Nobenega zagotovila pa nimamo, da bo klima ostala ista, da umetni posegi na vodotokih in v zaledju ne bodo vplivali na formiranje višjih visokih vod, da makro posegi v okolje ne spreminjajo padavinskih pojavov itd. Zato je veljavnost vrednosti visokih vod predvidena le za neko obdobje in jih je potrebno občasno preverjati.

Poročilo sestavila:

Darko Anzeljc, univ.dipl.inž.grad.

Katja Sovre, univ.dipl.inž.vod. in kom. inž.

8.0 VIRI

ARSO, 2007. Hidrološki letopis Slovenije 2007. I. Razvoj na področju hidrološkega monitoringa.
http://www.arso.gov.si/vode/poro%C4%8Dila%20in%20publikacije/I.Razvoj_Developments.pdf

ARSO MKO, 2012. Podatki o padavinah in pretokih (Spletni arhiv podatkov).
<http://www.arso.gov.si/vreme/>, <http://www.arso.gov.si/vode/podatki/>

GURS, Geodetska uprava Republike Slovenije, Pokrovnost tal CORINE Land Cover Slovenija (2006).

GURS, Geodetska uprava Republike Slovenije, TTN 1:5000. Kartografsko gradivo v digitalni obliki.

GURS, Geodetska uprava Republike Slovenije, TTN 1:25000. Kartografsko gradivo v digitalni obliki.

GURS, Geodetska uprava Republike Slovenije, TTN 1:250000. Kartografsko gradivo v digitalni obliki.

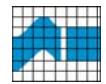
Ocena hidravlične prevodnosti tal v Sloveniji za pedokartografske enote merila 1:250 000. 2009. Ljubljana, Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta: 14 str.

VGI, 1996. Hidrološka študija Lipnice, C-465.

Wikipedia. <http://sl.wikipedia.org/wiki/Jelovica>

Atlas okolja. Hidrogeološka karta 1:250.000

Podatke, ki niso dostopni na spletnih straneh, smo za obravnavo padavinskih situacij (padavine in pretoki) pridobili od ARSO

9.0 PRILOGE